

Kunnskapsdepartementet  
Postboks 8119 Dep  
0032 OSLO

Kronprinsens gate 9  
Postboks 1708 Vika  
0121 Oslo  
Tlf: 21 02 18 00  
Faks: 21 02 18 01  
postmottak@nokut.no  
www.nokut.no

Saksbehandler: Terje Mørland  
Dir. tlf: 21 02 18 30

Vår ref: 09/17-3  
Deres ref:

Vår dato: 26.02.2009  
Deres dato:

## Endringer i lov om universiteter og høyskoler - høringsuttalelse

NOKUT er positiv til departementets intensjon om at NOKUT skal få større handlingsrom og bli mer fleksibel i virkemiddelbruken, og at virksomheten bør dreies mer mot å bistå institusjonene i deres kvalitetsarbeid. Departementet følger med dette opp viktige signaler fra evalueringen av NOKUT. Et annet sentralt poeng i evalueringen var om NOKUT reelt sett har den autonomi som et kvalitetssikringsorgan bør ha. Det er viktig at NOKUT som kvalitetssikringsorgan selv har avgjørende innflytelse over hvilke virkemidler som bør tas i bruk til de forskjellige formål og har ressurser til å kunne gjennomføre dem.

I § 2-1, første avsnitt blir NOKUT omtalt som et uavhengig statlig *forvaltningsorgan*. Vi registrerer også at bestemmelsen i nåværende lov (3) om at departementet ikke kan gi NOKUT pålegg utover det som er hjemlet i lov eller forskrift ikke videreføres. Endringene vil innebære at NOKUT kan pålegges forvaltningsoppgaver. Vi mener det vil være hensiktsmessig å videreføre bestemmelsen (3) i nåværende lov. For øvrig forutsetter vi at eventuelle nye forvaltningsoppgaver kun vil ligge innenfor området hvor NOKUT i dag har forvaltningsoppgaver, det vil si deler av området godkjenning av utenlandsk utdanning.

I formålsbestemmelsen i andre avsnitt mener vi at det bør inkluderes et bredere samfunnsperspektiv på NOKUTs virksomhet enn den foreslåtte formuleringen uttrykker. Det er dessuten uheldig at man ikke kan avlede NOKUTs mange oppgaver med utenlandsk utdanning fra departementets forslag. Vi foreslår derfor å legge til følgende i formålsbestemmelsen: "...og gi generell godkjenning av høyere utdanning tatt i utlandet. NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten på norsk høyere utdanning, fagskoleutdanning og godkjent utenlandsk utdanning."

Til tredje avsnitt vil vi påpeke at oppgaven "samt gi generell godkjenning av utdanning fra institusjoner som ikke går inn under denne lov" ikke er en tilsynsoppgave av samme karakter som de øvrige oppgavene som omtales her. Vi vil derfor foreslå at det lages et eget punkt for denne oppgaven. I det nye punktet bør godkjenning av utenlandsk høyere utdanning nevnes eksplisitt. Dette fordi generell godkjenning av norsk utdanning som ikke går under UoH-loven nå knapt er aktuelt, mens NOKUT hvert år behandler flere tusen søknader om godkjenning av utenlandsk utdanning. En tydeliggjøring av oppgaven med godkjenning av utenlandsk utdanning er derfor ønskelig.

Vi er positive til bestemmelsen i fjerde avsnitt, som vi mener kan bidra til å gjøre NOKUTs tilsynsarbeid mer fleksibelt og dermed mer målrettet og ressurseffektivt. Vi vil understreke at NOKUT må kunne sette grenser for i hvilken grad og i hvilken form man benytter seg av åpningen bestemmelsen gir.

Den nye bestemmelsen i femte avsnitt kan skape forventninger om at NOKUT skal gi råd på forespørsel. Det vil kunne føre NOKUT opp i situasjoner hvor man i etterfølgende evalueringer, akkrediteringer og revideringer kan risikere å måtte være kritisk til egne råd. Vi vil derfor understreke at NOKUT i sin rådgivningsrolle må kunne sette grenser og utforme en rådgivningspraksis som ikke kommer i konflikt med rollen som uavhengig evalueringsinstans i ettertid.

Vi vil i det videre kommentere noen forhold som ikke er knyttet direkte til § 2-1. Vi registrerer at departementet er opptatt av at NOKUT må ha større fleksibilitet for å kunne være mer målrettet og ressurseffektiv i sin tilsynsrolle. Vi vil imidlertid påpeke at per i dag bruker NOKUT klart mest ressurser på akkrediteringer etter søknad fra institusjonene. I lange perioder har denne oppgaven vært så omfattende at saksbehandlingstiden har blitt uforholdsmessig lang, og at vi ikke har hatt ressurser til å igangsette nye revideringer av gitt akkreditering. I evalueringen av NOKUT fremmes det forslag om å effektivisere/ redusere denne aktiviteten, bl.a. gjennom en "lisensieringsordning", slik at NOKUT kan bruke mer ressurser på andre oppgaver. Vi registrerer at dette ikke er fulgt opp i lovendringsforslaget i og med at det ikke legges opp til endringer i § 3-1, hvor det i første avsnitt slås fast at alle akkrediteringer foretatt av NOKUT skal baseres på evaluering av eksterne sakkyndige. Vi vil derfor påpeke at det ikke vil være mulig å endre særlig mye på den forholdsmessige ressursbruken mellom ulike oppgaver uten en justering av også dette lovpunktet.

Vi merker oss for øvrig at departementet uttrykker høye ambisjoner for NOKUTs videre utvikling. Det er vi tilfreds med. Oppgaver som mer rådgivning til sektoren og innhenting, systematisering og analyser av informasjon om kvalitetsarbeid i sektoren, slik departementet beskriver dem i sin vurdering, er nye oppgaver som nødvendigvis vil kreve en del ressurser. Vi mener dette er viktige oppgaver som NOKUT kan og bør gjøre, men kan vanskelig se at vi kan redusere omfanget av tilsynsvirksomheten så mye at vi også kan gjøre disse nye oppgavene på en god måte innenfor dagens ressursramme.

I tillegg til ovenstående ønsker vi å fremme forslag på initiativ fra NOKUTs ansatte om endring i § 2-2 (3) ved at funksjonsperioden for ansattrepresentanten i styret reduseres fra fire til to år. Forslaget begrunnes med at representanten for de ansatte i NOKUT har en dobbeltrolle i NOKUTs styre. Representanten skal både bidra til en positiv utvikling av NOKUT og ha fokus på de ansattes forhold i organisasjonen. Samtidig som vedkommende er deltakende i styrekollegiet, må representanten også opprettholde fokuset på å være de ansattes stemme i styret. Denne balansen kan være vanskelig å opprettholde når styrevervet innehas i fire år av gangen. De ansatte i NOKUT ønsker derfor anledning til å velge sin representant med vara hvert annet år. Forslaget har vært drøftet mellom de ansatte i NOKUT, heriblant de valgte representantene. Det støttes også av de ansattes lokale organisasjoner.

Med hilsen

Petter Aaslestad  
styreleder

Terje Mørland  
direktør